

ISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban előre: 10 fillér
Félévesen előre: 48 fillér
Évesen előre: 96 fillér
Külföldi előfizetőknek: 120 fillér
Külföldi előfizetőknek: 120 fillér
Külföldi előfizetőknek: 120 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és
szombatnapok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kérésre minden
adással vagy megrendeléssel
vállalkozik.
Egyre többek és hirdetések a kiadó
hivatalban intézendők.

XIII. évfolyam: 799. szám. Nagyvárad Szerda, 1917 szeptember 12.

Meggyilkolták Kerenszkijt?

Kornilov a hatalmat keresi.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) A stockholmi Aftonbladet teljes fennfentőlésről azt a sáhonnan meg nem erősített és Torneóban elterjedt hírt közli, hogy Kerenszkijt szombaton vagy vasárnap meggyilkolták. Az ideiglenes kormány által titkolt hír óriási gyorsasággal terjedt el. Pétervárott nagy tüntetések voltak Kornilov vonatkozásában, ehelyett a polgári és harafice körök jóindulatát keresi és igyekszik megnyerni.

Luganóból jelentik: Kornilov tábornoknak Kerenszki által történt elbocsátásáról szóló hír itt mély benyomást tett. Az olasz lapok közül a Giornale a Italia megállapítja, hogy Oroszország elfutott tragikus sorsának kezdetéhez. Kerenszki nem volt tudatában annak, mit idéz fel. Az Avanti szerint Kornilov arra tekintettel, hogy Napokon karikatúróját viseli arcán, azt hitte, hogy katonáit harcba küldheti saját testvérei ellen. A szocialisták programja így nagy lépésekkel halad a megvalósulás felé.

A pápa békejegyzéke körül.

Angol és orosz békehajlandóságok.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratozók: Mindjobban elterjed az a hír, hogy az angol kormány békeajánlatot tett, amely Oroszországot és a balkán államokat teljesen sorsukra hagyja.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) A Neue Zürcher Zeitung levelezője feltűnő érdekességű jelentésben számol be a béke kérdéséről. Kifejti, hogy az angol kormánykörökben általános nézet az, hogy Wilson jegyzéke nagy lépést jelent előre. Hogy a központi hatalmakkal való béke érdekében a német kormányzati rendszert szét kell zúzni, csak a háborúra uszító lapok felfogását tükrözi. A londoni kormány nem számol egy ilyen szük-

ségességgel vagy lehetőséggel. A hivatalos Anglia egyetért Wilson jegyzékével a status quo ante bellum tekintetében, de bizonyos jóvátételt elengedhetetlennek tart a jövő világbékéje szempontjából. Olaszországot például magára kívánja hagyni, hogy a szerb követelésekről tárgyaljon. Az entente választ a pápának egyébként csak a központi hatalmak válaszjegyzékének elküldése után fogják átnyújtani.

Amsterdamból táviratozók: Londonból jelentik, hogy Oroszország az angol kormánynál tartós vereségei következtében a béke azonnali megkötését sürgette. Lloyd George kénytelen volt Amerikával megbeszélést kezdeni. Franciaország japán segítséget követel Oroszország számára.

Wekerle a valuta javulásáról és a kiegyezésről.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Belső táviratozók: N. Fr. Press beszámolóját követően Wekerle miniszterekkel. Wekerle kijelentette, hogy a valuta javítás terén eddig elkövetett hibákat jóvá kell tenni, aminek egyik eszköze a kivétel.

— Mintegy ötven olyan fontos cikket állítottunk össze — mondta a miniszter — melyet exportálhatunk, például borsot, cseresznye, cemenet.

Wekerle nyilatkozata szerint a delegációk december második felében fognak összehívni. A tudósító érdeklődött a kiegyezés kérdéséről. A kormányelnök kijelentette, hogy a kiegyezés sorsa a parlamenti viszonyoktól függ, valószínű, hogy a kérdést provizorikusan fogják megoldani.

Köztisztviselők

ujabb beszerzési előlege.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) A belügyminiszter ma körrendeletben tudatta a hatóságokkal, hogy a minisztertanács új nagyobb beszerzési előlegeket engedélyezett a köztisztviselők számára. Az előlegeket szeptember végéig kiutalványozzák. A körrendelet kiemeli, hogy a kormány a közhivatalnokok helyzetén legközelebb messzemenő törvényhozási intézkedéssel szándékozik segíteni.

A tisztviselők Wekerlénél.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Wekerle ma fogadta a Tisztviselők Egyesületének elnökségét. Kijelentette, hogy szívesen látja a tisztviselők küldöttségét, mert szíven viseli érdekeiket.

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS AUGUSZTUS HO 1-ÉN MEGNYILT.

TELEFON 49.

Nagyplac-tér. Eugler ház.

Kö- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte.

Egyes szám ára 12 fillér.

A pápa akciója hozza meg a békét.

A hadviselő felek tanácskozása.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Madridból jelentik: Mindjobban kidomborodik a pápa békeakciójának jelentősége. A hatalmak válasza bármilyen lesz is, a további tárgyalások nincsenek kizárva. Valószínű, hogy a hadviselő hatalmak valamely semleges állam fővárosában rövidesen összehívulnak tanácskozásra. Ugy hiszik, hogy ez év vége meghozza az általános békét.

A kozákok Kerenszki s a kormány ellen.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Ruszaja Voljában nyilatkozik Kerenszki. Szerinte az északi front helyzete reménytelen. Az ellenség túlszáma elpusztít mindent. A többiek is kijelentik, hogy a baj nagy. Nikolajevics Miklós nagyherceg szerint a németek napi 50 kilométeres előrehaladással veszélyeztetik Pétervárt. Kerenszki összehívta Kaledin kozák vezérével. A kozákok a kormány ellen fordultak.

Orosz tüntetés Poincaré ellen.

Budapest, szeptember 10. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Az orosz felfordulás teljes, Kerenszky befolyása a tömegekre csekély. Pétervárott tüntettek Poincaré francia köztársasági elnök ellen.

Ribot után Poincaré.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Ribot miniszterelnök azért bukott meg, mert megígérte, hogy Amerika közbelépéséig nem fog offenzívába kezdeni s mégis megtette. Olasz körökben elhatározottak láják Poincaré lemondását, amely küszöbön áll.

Szünetel az olasz offenzíva.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Bécsből táviratozzák: Illetékes körökben a tizenegyedik Isonzo offenzívát összeomlottnak tekintik. Az olaszok tervszerinti támadásai csütörtök óta szünetelnek. A Monte San Gabrielen az olaszok beásták magukat, tehát feladták a veszteség-teljes küzdelmet, vagy újabb támadásra készülődnek. A csapatösszevonások még folynak az olaszoknál.

Rotterdamból jelentik: a Temps írja, hogy az olasz királynak a francia frontra tervezett utazását, melynek ezen a héten kellett volna megtörténnie, elhalasztották.

Painlevé gondolkozási időt kért.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Poincaré megbizta Painlevé hadügyminisztert a kabinetaalakítással. Painlevé estig gondolkozási időt kért.

Ebben az évben . . .

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Stuttgartból táviratozzák Az Estnek: Michaelis kancellár Stuttgartból elutazva, az ünneplő tömegtől a szavakkal bucsuzott:

— Reméljük, hogy ebben az évben megless a béke.

Az új katonai diktátor: Kornilov.

Budapest, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Kornilov Kievdé érkezett, ahol a középületeket fellebo-gózták tiszteletére. Az ideiglenes kormány jelvényeit levették a középületekről. A hadsereg tekintélyes része Kornilov kezében van. Azok, akiket Kornilov letartóztatására küldöttek ki, a parancsot nem hajtották végre, hanem Kornilovhoz csatlakoztak.

Allásainkat előretoltuk.

Berlin, szeptember 11. A nagytűbűdésné-
lés jelenté:

Magyarai harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor-nagy hadseregét. Flandriában a túrsági harc a tengerpart mentén és az yperni haj-lásban időnkint nagy hevességet ért el. Az angolok Langemarcktól délkeletre, Brans-bergől északra intezett előretörését visszaverték. Saint Quentinól északnyugatra Villersentennél ma reggelig ütközetek fejlődtek ki, amelyek ránk nézve kedvezően végeződtek.

A német trónörökös hadseregje. A Reimsől északnyugatra és a Champagne többi részén meghusultak francia fel-derítő csapatok vállalkozással, amelyeket több nyíre tűz készített elő. A Maas keleti part-ján, a Fosses erdőtől a Chaumont-ig 35 kilométerre tegnap reggel nagy francia erők támadtak a Verville erdőtől délkeletre.

A harc során bonyolult ellenséges ellentámadással kivertük. Az oroszok több helyen a francia rohamhullámok védő-tüskében nagy veszteségük mellett összeom-lottak. A nap folyamán még többször be-következett ellenséges támadó kísérletek mind belül végződtek. Néhány helyen az el-lenség után nyomulva a vonalainkat előre-toltuk.

Vass hadnagy tegnap 3 nagy ellenséges repülőgépet le, légi győzelmeink számát ez-zel 45-re emelte.

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábor-nagy hadseregét:

Az oroszok állásai és a mi állásaink között a tengely a Dünéig előretörtök több ízben összeütköztek. Az ellenség foglyokat vezetett és Huszatától északra fekvő erdő területen és az első Puth mentén orosz por-tyárok előretörését visszavertük.

József főherceg vezérezredes harc-vonalai:

Bukovina délkeleti szegletében az oro-sok támadást kezdtek, csak helyi sikereket értek el Szolokán. A Toluul és az Oltos völgy között az ellenség eddig nem ismételte meg eredménytelen támadásait.

Macedóniai front.

Az Ochrida től délre fekvő hegy-vidéken német és osztrák magyar hadsereg a franciák további előnyomulását tegnap megakadályozták.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Vizvezeték és mű-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Mit tárgyal a város törvényhatósága.

A csütörtöki közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön délután tartja rendszeres havi közgyűlését Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága.

Esztal néhány érdekesebb ügy is kerül a törvényhatóság elé.

Wekerle Sándor miniszterelnök beköszönő leiratára a tanács javasolja, hogy a város törvényhatósága bizalommal üdvözölje a miniszterelnököt.

Beterjeszi a tanács Pozsony város átvételét a szénellátás tárgyában, amelylyel kapcsolatosan párioló felirat küldését javasolja a tanács s egyben jelentést tesz a helyi szénelosztó bizottság megalakításáról.

A Szurmay-alepra 2000 korona megemelését javasolja a tanács.

Bemutatja a tanács a mosótulajdonosokkal kötött szerződést, amelyben évi nagyobb összeget fizetnek a mosó tulajdonosok a városi penztárnak.

A közgyűlés tárgysorozata közöttben a következők:

1. Polgármester havi jelentése. 2. Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök leirata, melylyel kormányelnökké való kinevezését s a kormányrak megalakítását tudatja. 3. Gróf Hadik János leirata, melylyel az Országos Közeletmesési Hivatali elnöki állásra való megbízatását és követendő programját tudatja. 4. M. kir. belügyminiszter ur leirata a pénzügyi megadóztatása ügyében létesített szabályrendelet tárgyában. 5. Pozsony város közönségének a szénellátás biztosítása tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett a támogatás végett megküldött felirata. 6. Liptóvármegye közönségének a Magyarország területi integrálása ellen legutóbb egyes eszt. politikusok által intézett nemtelen orvismadérok ügyében a m. kir. kormányhoz intézett a támogatás végett megküldött felirata. 7. A közigazgatási bizottság felévi jelentése. 8. A tanács leirata a városi közéletmesési ügyosztály részére megszavazott 800,000 korona folyószámla kölcsönnek egy évre leendő megemeléséről tárgyában. 9. U. a. leirata a báró Szurmay Sándor alapítványi hovatartozásának ügyében. 10. U. a. a városi mozgóképesítéséről alkotott szabályrendelet és a jogi mozgóképesítés tulajdonosokkal a juttatási jogra megkötött szerződés tervezetét betérjeszi. 11. U. a. a Salárvészky Gyermekotthon 1916 évi számvizsgálata és az 1918 évi költségvetését betérjeszi. — 12. U. a. leirata a polgári iskolai tanterv kiegészítéséről és a lakásügyében a m. kir. közigazgatási bizottsághoz intézett vanas tárgyában. 13. U. a. leirata a városi csatornázási munkálatoknál teljesített ellenőrző munkálatokról: Köszeghy József főmérnök, Nissner Alsdór mérnök, és Schenkengyel Sándor csatornafelügyelő megjutalmazásáról. 14. U. a. jelentése a rendőrtisztviselők má sodik felévi ügyeleti díjainak kiutalásáról. 15. U. a. leirata a neológ és orth. is. hittörvény részére új teendők kijelölése tárgyában. 16. U. a. Darvas János úrszéki tisztségviselőnek díjazásáról iránt betérjeszi. 17. U. a. leirata dr. Adorján Árpád köztérítési ügyében. 18. U. a. leirata a Makky Imre általi birtokmegvásárlásáról Halmos helyi közéletnek megemeléséről tárgyában. 19. U. a. leirata Karácsony Mózes rendőr. 20. Pogácsás György városi adóosztály vezetője pótléka ügyében. 21. U. a. leirata Tóth Gyula vezetéki főgépész. 22. Nehal Csaba István nyugdíjas rendőr özvegyének nyugdíja tárgyában. 23. U. a. leirata Tamás Gyula szakköznevelő tanár jogosultsága ügyében. 24—25. Előleg háti kérvények.

A kenyértől puszulnak a fogak.

Érdekes megfigyelések, eredmények.

A fogorvosok sora a tapasztalatra jutottak, hogy a fogak rothadása az utóbbi időben feltűnő módon szaporodott. Különösen katonáknál állapították meg ezt a szomorú dolgot. Ez a körülmény természetesen igen hátrányos a katonák táplálkozására. Mert ezek a jól megtrágyált táplálék szolgálja az igazi élt.

A kísérleteket szándékosan csak kenyérral és nyálával végezték. Kétféle, hogy a fogak puszulását a legfontosabb, legnépszerűbb kenyérből, a kenyér okozza. Nem változtat ezen a mai háborús kenyér összetétele sem.

A kísérletek, melyeket minden osztályhoz tartozó embereken végezték, azt bizonyították, hogy a fogak állapotában a napi kenyér nem javított, sőt inkább megfordítva történt. Különösen a szegényebb néposztályoknál volt a hatás fokozottabb, mert ezek az emberek főképpen kenyérral táplálkoznak.

Megvizsgálták 13.785 gyermeket az összes megvizsgált fiúk közül 12:2 százaléknak jó, 54:3 százaléknak közepes, 33:5 százaléknak rossz a foga. Az összes megvizsgált lányok közül 10:8 százaléknak jó, 54:8 százaléknak közepes, 30:4 százaléknak pedig rossz volt a foga.

Izokorvosok jelentése szerint a fogak állapota elszomorító eredményt mutat. A fogak ápolása ezeket szenved. Egyik orvos pedig a megvizsgált gyermekek 77:2 százalékat beteg fogunak találta. Voltak olyan esetek, amikor 10—11 egészen romlott, odvas fogat találtak. Ha ezek a fiúk felnőnek, foguk egy része már kihullott, a többi pedig a fokozott munka következtében hamarabb puszul el.

A pusztulást kétségkívül a kenyér okozza, mert egyszerű kémiai összetételénél fogva leg hamarabb indul bomlásnak, a fejlődő szavak pedig határozottan támadják a fogakat. Védekezni ez ellen igen nehéz és ha lehet is, a védelem nagyon gyenge lehet. Az ilyen védőrendszabály eldöntené a fogak ápolása és tisztántartása. Nem szabad a fogak kőzt ételmaradékok megőrzését, mert az ilyen ételmaradék egy éjszakán át képes megáztatni

és kikezdeni a leggyengébb fogat is. Éppen ezért minden étkezés után és főképpen lefekvés előtt alaposan ki kell tisztogatni a fogsort, nehogy egy parányi bomlárszék megmaradjon a szájban.

Lóárverések a lókorházakban.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur 29988—1917. számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy alább megjelölt helyen levő lókorházakban a lent meghatározott időben erdő és mezőgazdasági célokra alkalmas lovak nyilvános árverés alá fognak hoztatni és pedig:

Budapest (Óbuda) 1917 szept. 12 én és szept. 25-én.

Budapest (Tattersall) 1917 szept. 18 án és szept. 26 án.

Budapest (Sorkházi-ut) 1917 szept. 15-én és szept. 28-án.

IV. vonosztály pótraktárának

leltárnyitásban Aréna-ut 1917 szept. 12 én. Szabadtér 1917 szept. 18-án és szept. 26 án.

Baján 1917 szept. 14-én és szept. 27-én.

Telén 1917 szept. 15 én és szept. 28 án.

Tornacson 1912 szept. 16 án és szept. 30-án.

Istvánbuda 1917 szeptember, október, november és december hónapok 12. és 26. napján.

Nagyfő 1917 szept., okt., nov., dec. hónapok 13. és 27. napján.

Püspökladány 1917 szept., okt., nov., dec. hónapok 14. és 28. napján.

Nyíregyháza 1917 szept., okt., nov., dec. hónapok 15. és 29. napján.

Ónod 1917 szept., okt., nov., dec. hónapok 16. és 30. napján.

Iza 1917 szept., okt., nov., dec. hónapok 12. és 26. napján.

Mezőterebes: 1917 szept., okt., nov. és dec. hónapok 13. és 27. napján.

Berzsegy 1917 szept., okt., nov. és dec. hónapok 14. és 28. napján.

Ezen lókorházakban tartandó árverések minden erdő és mezőgazdasággal foglalkozó gazda és birtokos részét veheti, aki e célból a város polgármestere által kiállított igazolvánnyal el van látva.

Lókereskedők és közvetítők az árverésről hi vannak sárva.

Az árverésen megvett lovakért az államkincstár személynéven nevezendő szavatosságot nem vállal és nyomatékosan figyelmezteti a venni szándékosokat, hogy az eladásra kerülő lovak egészségügyi és táplálási állapotára való tekintettel, azoknak nagy távolságra való szállítását számításba ne vegyék.

Az idevágó árverési feltételek a hívatatos órák alatt Nagyváradi város katonai ügyosztályánál (II. emelet, 29. számú szoba) megtekinthetők s hogy árverésni szándékosok ezen feltételeket ismerik és azokat magukra kötelezőknek elismerik: a kiállítandó igazolvány hátulján vezetett tanúsítvány-aláírással fogják elismerni.

Nagyváradi, 1917 szeptember hó 10 én.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett

ékszer és aranyáru készítő műterme

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

18—20 évesek sorozása.

Szeptember 20., 21. és 22. én lesz a sorozás.

Az 1915. évi II. tc. alapján és a m. kir. honvédelmi miniszter ur 14883-18-1917. évi. sz. körrendelete folytán közhírsé teszom, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illetőségű:

1897—1899 évi születésű született összes népfelkelésre kötelezettek bemutatkozó szemléje Nagyváradon 1917. évi szeptember hó 20., 21. és 22. én a következő sorrendben fog megtartatni

1917. évi szeptember hó 20. én, csütörtökön a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradai illetőségű 1899—1898 évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1917. évi szeptember hó 21. én pénteken a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradai illetőségű 1897. évi születésű és az 1899. évi születésű Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek.

Végül szeptember hó 22. én szombaton a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1898., 1897. évi születésűek, valamint az összes 1899. évi születésű népfelkelésre kötelezettek, akik esideig elrendelt népfelkelési bemutatkozó vagy utóbemutatkozó szemlén illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak, de ebből kötelezettségüknek eleget nem tettek.

Ezen folytán felhívom a felelősséget vállaló és folyamatosan tartozó népfelkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lásár Vilmos utca 3. szám alatt (volt csendőrszék) sorozó teremben tisztán és rendezett öltözetben jelenjenek meg, annál is inkább, mert aki ezen behívás parancsának nem tesz eleget karhatalommal vesztetik elő a azonfelül a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében 2 évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

A népfelkelési bemutatkozó pótszemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát azon népfelkelésre kötelezetteknek is, kik a pénzügyországnál a vasútnál és a vasutak bármiféle szolgálatában, gyárakban, üzemekben, a posta és táv-árda intézeteknél, bármely hajózási hatóságnál, hajózási vállalatnál, vagy az ezekhez tartozó gyárakban és műhelyekben, közösen hánya munkásszatagokban, a magyar kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben levők is.

Nem tartoznak megjelenni a népfelkelési bemutatkozó szemlén:

a) a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, a kik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek; egyik láb vagy két kéz hiánya; mindkét szem vakossága; siketnémetség; hülyeség; bírólág kimondott tébolyodottság, örököség vagy gyengesélméjűség;

b) az egyéb elmebetegsgek. Ugy az a) mint a b) alatt említett egyének fogyatkozása a szemlebizottság előtt okmányilag igazolandó;

c) akik már valamely előző szemlén alkalmatlannak találtak és a népfelkelési tényleges szolgálat alól már eddig névszeri felmentve vannak (ezek az összeírásra sem tartoznak jelentkezni I. fent);

d) a rokkantak háza ellátásában levő, továbbá a rokkantok háza ellátás helyett a rokkantsági vagy rokkantok háza nyugdíját a rokkantok háza kívől élvező katonai, honvéd vagy népfelkelő egyének;

e) a kik a hadsereg, honvédség (népfelkelés), vagy csendőrség kötelékéből katonai (honvéd) vagy vegyesfelülvizsgálat útján, vagy felülvizsgálás nélkül mindenamú népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítottán, 1917. április 30. óta után bocsátottak el;

f) a felülvizsgálás o. „jelenleg nem alkalmatlanok” okmányokkal nyert és azaz osztályozás következtében a hadsereg, esetleg 12 hó napra szabadságra, valamint az ideiglenes rokkantsági nyugdíj élvezetében levő katonai, honvéd vagy népfelkelő egyének, mert azok a hadsereg, honvédség illetőleg népfelkelés kötelezőből még nem bocsátottak el.

Asz állandó rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének, kivéve azokat, a kik a rokkantsági ellátás helyett háza kívől élnek, valamint a sebesebb (személyi) pótíjjal ellátott katonai, honvéd, népfelkelő, vagy csendőrségi egyének a népfelkelési bemutatkozó szemlén megjelenni tartoznak.

Asz egyéves önkéntes karpaszomány viselési jogutaltságra képzett tanulmányi bizonyítványokkal a népfelkelésre kötelezettek okvetlenül hozták el magukkal mert a jogcímet a szemle bizottság elnöke a szemle alkalmával fogja nyomban elbírálni.

Felhívom továbbá azon népfelkelésre kötelezetteket, akik a rendelet szerinti nyilvántalványok alkalmatlanságuk tekintetéből, a felmentést, illetőleg felavatott tényleg hivatalosan alkalmatlannak és papi jellegű tanácsok rokkantak háza ellátásában levő rokkantsági nyugdíjjal ellátottak, hogy a mennyiben igazságot okmányukat a katonai ügyosztálynál még nem szolgáltatották be, a szemlén okvetlenül hozták el magukkal mert azok nélkül szemlekötelezettségük el nem bírálható.

Nagyvárad, 1917. szeptember 10.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsnok.

Gróf Apponyi Albert nyilatkozatai.

Gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter hétfőn fogadta egy fővárosi lap munkatársát, aki előt a helyzettöbb aktuális kérdésekről nyilatkozatot tett. Mindenekelőtt szóba hozták az egyesült függetlenség párt hivatalos lapjának a katolikus státus rendezés állítólagos tervezéséről közölt cikket, valamint az: a nyilatkozatot, amelyet a cikkel szemben a hercegprímás környezetéből közzétettek. Ezerő a kérdésekről Apponyi Albert a következőképpen nyilatkozott:

— En teljesen távol állok úgy az egyik, mint a másik közleménytől. Sajtelnem sincs róla, hogyan kerülhetett a szóban forgó terv a sajtóba. Semmi olyan nyilatkozatot nem tettem, amely alapul szolgálhatna egy ilyen közlemény publikálására. E tekintetben nekem semmiféle konkrét tervem sincsen. Ellenben igenis foglalkozom a katolikus autonómiával és kijelenthetem, hogy a katolikus autonómia létesítésére vonatkozó törvényhozás előterjesztést lehetőleg gyorsan meg akarom csinálni, hogy aztán a végrehajtást is hamarosan munkába vehessük.

Szóba került a görög katolikus főpapság tiltakozása a román tanítóképzőkre vonatkozó rendelet ellen.

— Ők tiltakoznak a szigorú ellenőrzés ellen, — jegyezte meg a kultuszminiszter. En pedig csak a magam törvényes jogkörében járok el és nem teszek egyebet, mint amit az államhűség föltétlen biztosítása szempontjából szükségesnek látok és amit kötelességem megtenni.

* Most az ideje a szörmék festésének, cipkefüggönyök tisztításának, miata utáni festés, férfi- és nő ruhák tisztítása, gyászszobák ruhák előrendi kivi elbeszéstnek Haltonberger Vilmos reformisták és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Lisztdrágításért egy havi fogház.

Fuhsz Lipótné Gyulán fűszerrel kereskedett, de egy ízben rajtakapták, hogy 3000 kilogramm lisztet vásárolt a set nyereséggel tovább akarja adni a katonaságnak. Árdragító viselkedés vétsége miatt — amelyért már sokszor büntették — a gyulai törvényszék egy havi fogházra ítélte.

Fellebbesztés folytán tegnap vette ügyét tárgyalás alá a nagyváradai ítélőtáblának Böhm Jenő kuriai bíró elnöklésével ítélkező tanácsa (bírák: Gálbory József és Domokos László táblabírák, jegyző: Erdős Mátyas dr). Az írtok ismeretése után Szenicszlavszky Adolf dr ügyész a vádat fenntartotta, a tábla a védelem meghallgatása után az elsőfoku ítéletet helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

A titokzatos ládikó.

Pokolgép vagy cseczemőhulla? Uj lopási módszer.

Egy érdekes és furfangos lopási esetet leplezett le tegnap a rendőrség. A tolvaj ugyan még az ismeretlenség homályában rejtezik, a lopás elkövetése azonban annyira eltérő a szabtól, hogy érdekességé is fogva almozdult a következőkben. A közönség is tanulhat belőle.

Szombaton délután a Kálvária utca 5. szám alatt megjelent egy jól öltözött vidékiek kinézetű asszony, aki a háztulajdonosnőtől: Németh Amandától első szóra kivett egy butorozott szobát. Egy kis póstacsomag szerű ládikó volt nála, azt bevitte magával, s mindjárt el is foglalta a lakását.

Estefelé az ismeretlen nő kijött a szobájából, bezárta az ajtót és kérte a házi asszonyt, hogy amíg neki egy kis dolga van a városban, vigyázzon a lakására, mert sok értékes dolga és pénya van benne. A háztulajdonosnő szives készséggel beleegyezett, hogy vigyázni fog, mire az asszony eltávozott. Nem volt nála semmi, a kis ládikót beahagyta a szobájába.

Elmult az este, de a vidéki nő nem ment haza. Elmult a vasárnap is, s az asszonynak azidőt sem látták. Hétfőn szentén. A háziasszonynak és a házbelleknek gyanus volt a dolog, vajjon ki lehet ez az asszony, aki olyan rejtélyes módon eltűnt, a sok pénzt, a kis ládikát it hagyja bezárva? Nem e történt valami baja.

Hétfőn estén jelentést tettek a rendőrségnek ahonnan Dienes István detektív, a szimpatikus nyomozó ment ki a helyszínre.

A házbellek kíváncsian vezetőék a bezárt szobához. A detektív halóáragilag és hivatalosan is konstataálta, hogy az csakugyan be van zárva. Ki kell tehát nyitni, még pedig sürgősen, hogy a titokról le-hulljék a lepel. Dienes lakatot hozatott a kinyitásra a szoba ajtaját. Az asztalon ott volt a titokzatos ládikó.

Az egybegyűlt udvarnép fölelemteljes kíváncsisággal nézte a kis fehér ládát. Jaj, nem-e pokolgép van benne? Istenkém, még felrobbantják a házat? No, no, még csak az kellene, hogy valami kém legyen az illető asszony? Ilyenféle gondolatok és

megjegyzések kóvályogtak főhalkán a levegőben, miközben Dienes detektiv maga is kíváncsi felbontotta a ládikót. Ő maga szentül meg volt róla győződve, hogy csak csomag van a ládikóban.

De ő maga is meglepődött, mikor a láda felnyitott. Az bizony nem robbant, sőt még csak gyermek sem volt benne. Nem volt abban semmi, még csak egy patkószeg sem. Üres volt az fenékig.

Mi ez? Mi ez? bámult mindenki denki. A házi asszony oldotta meg leg hamarabb a rejtélyt, mikor az ágyra pillantott. Az tiszta, hófehér ágyszőnyegre nézve, se hirt, se hamva. Most jutott eszébe, hogy az asszonyt távozáskor kőrébbre látta, mint mikor jött. Igen, mert az ágyszőnyeg lefedte és a ruhája alatt a dereka köré csavarta a nagy lepta el.

A rendőrség most keresi a furfangos tolvajt, aki most valahol a markába röhög. Hát csak óvakodjék mindenki, hogy belső ne essék a kalandornő csapdájába.

Kincstári loárverés Székelyhidon.

E hó 24 én d. e. 9 órakor a székelyhidi lövésártéren több más és erdőgazdasági eszközre alkalmas kincstári loárverés után szabad kézből eladásra kerül.

A feltételek, melyek mellett ezen lovak eladhatók a következők:

1. Az árverésen csak oly egyének vehetnek részt, illetve a lovak csak oly egyéneknek adhatók el, kik a polgári hatóság részéről kiállított vásárlási igazolvánnyal vannak ellátva.

Ezen igazolványból ki kell tüntetni azoknak, hogy az igazolvány tulajdonosa hány ló megvásárlására van feljogosítva.

2. Az árverésből ki vannak zárva a ló kereskedők illetve közvetítő kereskedők.

3. Valamely ló vételére egyúttal kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a lovat a vétel napjától számított 12 hónapon belül el nem adja vagy el nem ajándékozza, kivéve azt az esetet, ha az eladásról illetve elajándékozásról az 1. fokú politikai hatóság részéről kivételesen egy dőly adatik.

4. Az esetben, ha a vevő a lovat 3. pontban meghatározott időn belül és az első fokú politikai hatóság engedélye nélkül el adja vagy elajándékozza, a katonai kincstárnak büntetést tartozik fizetni, mely büntetésnek összege a ló eredeti árverési eladási árának ötöszázévi teszi ki.

5. Kancsák megvásárlási kötelezettség ezeket a vonatkozó földművelésügyi minisztérium rendeleti értelmében tenyésztési célokra felhasználhatók.

6. Az eladási ár nyomban a helyszínen fizetendő. A III fokozat szerinti bányagilltők egyenlő a vevő által rovándó le.

7. A lovak költőfék nélküli adatként át.

8. A megvásárolt lovak haladéki költőfék nélküli rendeltetési helyükre szállítandók és ott a közönségi előjárásoknak bejelendőek.

9. Az átvett lovak az átvételt követő 60 napon belül elküldött tartandók, idegen lovakkal való érintkezésük megakadályozandó és egészségi állapotuk megfigyelendő.

10. Belegasági tanácsok összehívásakor azonnal jelentés tennő a közönségi előjárásoknak.

11. A 10 napos megfigyelési időn belül a lovakat, feltéve, hogy azok egyáltalában egészségesek, csak a tartózkodási helyen és annak legalsóbb környékén szabad munkára felhasználni. Nem szabad azonban idegen lovakkal érintkezésbe kerülniök, sem pedig idegen istállóba szállítani.

12. A fenti határozmányok betartásának

ellenőrzését az I. fokú politikai hatóságok által eszközözendő.

Vidám vasuti élet a tengerimalacokról.

Megérkezik két tengeri malac utánvétellel egyik vasuti állomásra. A címzett sokalja a szállítási díjat s vitatja, hogy a tengerimalac az csak olyan, mint egy másfajta malac. A vasut azonban azon az állásponton van, hogy a tengeri malac nem malac s a tarifa is így szól. A címzett ezt nem fogadja el.

Ir egy levelet az igazgatóságnak, hogy a tengeri malac igenis malac s nem különb akármelyik malacnál. Az iroda, ahova reklamációját intézte, elküldte a levelet a tarifaszabályhoz, amely megküldte a címzettnek a díjszabást. Ezt nem fogadja el a címzett s egy zoológust kér fel véleményre, aki szerencsétlenségére Berlinben van tanulmányuton. Ezalatt az idő alatt a tengeri malacok a vasuti kocsiiban megszáporodtak. Az állomás jelenti, hogy a tengeri malacok tartása igen drága s el kell adni őket. Sürgönyutasítás megy:

— Nem szabad eladni, nincs hozzá jogunk.

Megérkezik eközben a zoológus tanár véleménye: a tengerimalacok nem malacok. Az igazgatóság leír az állomásfőnöknek, hogy a tengerimalacok nem malacok, ez értesíti a címzettet, hogy a tengerimalacok nem malacok és fizessen. A címzett nincs meggyőzve, szeriate a tengerimalacok malacok. Közben a tengerimalacok száporodnak, a címzett elutazott fűrdőre. Mit tegyenek?

Szabály szerint visszaküldik a tengerimalacokat a feladónak. Már olyan sokan vannak, hogy négy vagonot töltenek meg. A feladó visszautasítja a tengerimalacokat. Ő csak kettőt küldött s kétszázat kapott vissza. Nem fizeti a tartási díjat. A vasut most zavarban van mit tegyen annyi tengerimalaccal?

HIREK

* **Gróf Széchényi Miklós püspök Mária-Calibe utazott.** Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök minden esztendőben elutazdik Mária-Calibe, a híres kegyhelyre. A megyéspüspök az idén is felkeresi a bucsujáró helyet s azután a híres jezsuita nyák kolostorába megy, ahol hosszabb leiki gyakorlatot tart. A megyéspüspök tegnap utazott el Nagyváradról.

* **A munkapárt értekezlete.** Félhivon a nagyváradai munkapártihoz tartozó törvényhatósági tag utakat, hogy ma kedden délután fél 6 órakor a Kereskedelmi Csarnokban tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Dr. Hoványi Géza elnök.

* **Polónyi a közmunkatanács elnöke.** Budapesti tudósítónk jelenti: Polónyi Géának a közmunkatanács elnökvé való kinevezése külsőben áll.

* **A Kath Kőr választmányi ülése.** A Katholikus Kőr választmányja ma, szerdén este 6 órakor a Kőr helyiségben ülést tart.

* **Beteg a bolgár királyné.** Szófiából jelenti: A királyné állapota hirtelen válságosra fordult.

* **Tisza szólal fel a ház mai ülésén.** Budapesti tudósítónk jelenti: A nemzeti munkapárt ma Khusa-Héderváry Károly gróf elnöklésével ülést tartott, a melyen Tisza Istvánt megbízták, hogy Wekerle bemutatkozásán után a párt nevében szólaljon fel Tiszát nagy ovációkkal fogadta a párt. Tisza ezután Balogh Jenővel, Telecskyvel, Sándor Jánossal és Beöthy Pállal tanácskozott.

* **Nincs káposzta, mert elszedik a kofák.** A nagyváradai piacon az utóbbi időben igen sok gyűnőles kerül eladásra; földtégemű azonban alig van. A közönség üres kosárral kénytelen hazamenni. Különösen káposztát nem lehet kapni, pedig ennek most volna az ideje. A közönségre nagyon fontos, hogy télfra elláthassa háztartását káposztával. A piacon ami kevés káposzta van, mérhetlen drágán lehet csak hozzá jutni. Egy egy sánya kis puha fő káposzta ára 1 korona 20 és 2 korona között váltakozik. Hétfőn, a nagyvásár alkalmára néhány szekér szép káposztát hoztak vidékről a Szent László-térre, de abból egyetlen főt sem vehetett a közönség. Már reggel fél kilenc óra előtt, a rendőrök jelenlétében mind elvitték egész szekérrel a kofák. Így a közönség a legnagyobb nélkülözésnek tesz kitéve a télen, ha a kofák elszedik előle a vidékről behozott élelmiszert. A rendőrségnek nincs tudomása az elvásárlási tilalomról?

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Hudyra Béla 37. gyalogezredre tartalékos tőbri lelkőzt a Ferenz József rend hadiékítményes lovagkeresztjével, Frost Vencel 101. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot 3. osztályu hadiékítményes érdemkereszttel, Hétényi Jenő 101. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot az újlagos legfeljebb első emlekezéssel, Tiry Gyula 101. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot, az. Bialoskurski Ede és Opró Tivadár 101. gyalogezredbeli főhadnagyot pedig a legfelső díjazás emlekezéssel tüntette ki. Legfelső díjazás emlekezésben részesült Serbán János 2. honvid. gyalogezredbeli főhadnagy.

* **Rév fejlődése.** Az idén is, mint már évek óta, a révi Zichy barlang szálló díját az utolsó szobáig elfoglalták mészárosoktól érkező idegenek. Aki kényes volt az otthoni konyha, magával vihette a konyhát, sőt a barlangot is, de aki megelégedett déltől 3, este 2 fogással, az a szállóban is kaphatott jó konyhát. A hirtelen tömege a jelentkezőknek arra bírta a révi földesurat, hogy jövőre elővessék kedvencek tartását: egy nagy, modern szálló építést s vizgyógyintézet létesítést s az építkezést megkezdje. Az lass a baj, hogy a két szükséges épületet nem a barlang környékén, hanem Réven kívánja felépíttetni, pedig a barlang környéke, a Körös partja önként kínálkozik a csirga. A barlang átöröszet is folytatják a két természet csatolnak a mostanihoz.

* **A kora burgonya ára.** Tudatom a város közönségével, hogy az ország közlelmészeti hivatal 79767—1917. sz. rendeletével 1917. évi szeptember hó 7-től kezdődőleg a további intézkedésig a kora burgonya legmagasabb árát métermisséknél 25 koronában állapította meg, amely árban, Újvidék ínj. kivételével, ahol ezen árak a piacon történő átvételre értendőek, mindenütt a vasúthoz, illetőleg hajállomáshoz szállítás költséggel is befigyelendők. Nagyvárad, 1917. évi szept. 7. Rimler Károly s. k. polgármester.

* Akinek egy millió van a zsebében. Egyik délutáni (városi) lapból vesztük át ezt a hírt:

Szombaton délelőtt a Hitelbank palotájában... A csoda az egyik pénztárnál volt látható, egy kereskedő, nyugvókállu, pezséses kalifákú öreg férfi személyében, aki bejött lentette, hogy egy millió koronát kíván készpénzben befizetni. Ezt a szándékát azonnal valóra is váltotta. Bő kétóra múlva... (text continues with details of the transaction)

A tisztelt elvadás, aki álmában... (text continues with a story about a man's dream and his actions)

* Honnan van a dohány? Egy kérdést kapunk a továbbítjuk a pénzügyi... (text discusses the source of tobacco and its price)

* Jelentkezzenek a külföldiek. A belügyminiszter 100301-1917. VI. B. M. számú... (text provides information for foreigners regarding travel and residence)

* Halálozás. Tandler János utmester... (text reports the death of Tandler János)

* Szacsvayták összejövetele. A „Szacsvay asszisztáncság” a ryári... (text reports on a meeting of the Szacsvay assistants)

* A Gyulaiból tegnap ily című hírt... (text reports on news from Gyula regarding a meeting)

* A villamos vasút tökémsége. A hivatalos lap tegnapi száma közli... (text discusses the improvement of the tramway)

* A pótkávé maximális ára. Nagyvárosi város rendőrségi hivatala... (text reports on the maximum price for instant coffee)

* Az új Vöröskereszt sorsjegyek... (text reports on the new Red Cross lottery tickets)

* Beiratások a kereskedő-tanonciskolában. Felhívom a tanoncirtó... (text reports on admissions to the merchant apprentice school)

* Kincstéri lovak árverése. A m. kir. földművelésügyi miniszter 168165... (text reports on the auction of treasury horses)

* Egy fiatal ember, kellő irodai... (text reports on a young man's office work)

* Egy harmadik polgári osztályú... (text reports on a third-class citizen's application)

* 140-es cukorka, csokoládé áru... (text reports on the availability of 140-candy and chocolate)

* Több darab föld a város belterületén... (text reports on land parcels in the city)

* Ujsághihordónöket felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerdán: Traviata. Csütörtökön: Faun. Pénteken: Csárdáskirály. Szombaton: Varázskirály. Vasárnap: Oh Teréz! (Bemutató előadás.)

A kék róka. Héroeg Farnco nagy sikerű színművében Caci szerepét tegnap Hevessy Marián játszotta; alakítása megfélemlítette a színlátókat, melyen a Kék róka vidéken átlag állhat. Előadás öltözékek, előadás megjelenésének sikerében szintén része volt.

Béreték jegyzését még csak ma nap folyamán kezdje el a színház titkári hivatala reggel 9 órától délig és délután 3 órától 5 óráig.

Traviata. Traviata, a hírhedt opera, amely pénteken este a közönség előtti megelégedéssel fogadták, ma újabb szerepet kapott. A címszerepét a társulat híres koloraturékeseként Kovács Margit énekli.

A faun. Knoblauch annak idején oly méltán feltűnést keltett színművét, a Faun eleveníti fel a társulat csütörtökön este. A címszerepét Tompa Béla játssza, a fő szerepekben Polgár Marián és Gandy Arany lépnek fel és hírhedt szerepe Léda Várdy Lajosé is.

A Csárdáskirály - új szereposztással. Pénteken a múlt idény egyik legkedveltebb operettje, a Csárdáskirály új szereposztással. Felső szerepét ezen az estén a társulat közhírhedt fiatal jellem színésze: Szigeti Jenő játssza, míg a herceg szerepében Szabó Gyula fog hírhedt alakítást nyújtani.

A Varázskirály is azokból az operettjeiből való, amelyeket bájos reménye mindig nagy közönséget von. Így a hét szombati előadásban is szívesen látjuk a Varázskirály szombati előadásán Francit Sz. Zsigmond Anna énekli és a herceg szerepében az alkalmazott lép fel először, mint a társulat újonnan szerződött tagja. Magyar Janka, a hírhedt énekes, akit a nagyvárosi publikum már régebben igen előnyösen ismer.

Délutáni előadások. E hét folyamán már két délutáni előadást rendez a színház. Szombaton délután a kedvelt Mágnás Miska kerül színpadra, vasárnap délután pedig a Sabinók elrablása, amelynek előadásában hűlőösen Szabó Gyula pompás Rózsagy Fridollója tartat érdekfeszítő előadást.

Oh, Teréz!... A Szigeti Jenő által előadott hírhedt operett bemutatója Paonovszky és Gilbert nagyszerű operettje az Oh Teréz, amely vasárnap este kerül bemutatásra. A három felvonásos operettnek kedvelő hírhedtje, állandó derűtségben tartja a közönséget és a pompás, felhagyó zenekari vezére a pompás ötleteknek.

WIGADO mozgószínház Szombat, vasárnap Szenzációs új műsor. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek. APOLLÓ mozgószínház Szerdán Az örök ellenség. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

Felderítő tevékenység Kelet-Galiciában.

Keleti harotér. Budapest szeptember 11. (Hivatalos) Bukovinában Solkánál egy orosz támadás kissé visszanyomta vonalainkat. A Prath mentén és Kelet-Galiciában mindkét részről élénk felderítő tevékenység.

A XI. Isonzo csata eredménye: balsiker. Az olaszok vesztesége: 230.000 ember.

Olasz harotér. Budapest, szeptember 11. (Hivatalos.) Az Isonzo mentén a harcok szünet tovább tart. Az augusztus 17-én kezdődött XI. Isonzo csata eddigi eredménye még akkor is, ha az olaszok további támadásokat terveznének, immár megállapítható, hogy az ellenségnek ez az új erőpróbája sem tudott a hadihelyzetben lényegesen semmiféle változást előidézni és hogy a csata kétségtelenül az olaszok balsikerét jelelt.

A Karszt fensíkon Soko falu elfoglalása amely a harcok kezdetén első vonalunkban feküdt, az egyetlen eredmény, amelyet az ellenség elért. A néhány árkot, amelyet Karszt állásunk déli szárnyán átmenetileg elvesztettünk, ellentámadással visszavertük.

Amíg vezéreink és azok vezérkarai a haditapasztalatok fáradhatatlan alapos felhasználásával megteremtették a győzelmés védelemhez szükséges feltételeket, addig derék csapataink, közöttük mint mindig, a gyálság, mint a legnehézebb harcok viselője, példaadó hősiességgel új, tartós dicsőséget szereztek.

Ugyanilyen eredményesen folytak le csapataink számára a Wipach völgyi és görzi harcok, ahol egyetlen keskeny árkot sem maradt az ellenség kezén. A Bain-Sizza-Hailigengoist fensíkon sikerült az olaszoknak kezdetben eredményt elérni, a mi hadvezetőségünkkel arra készítette, hogy arcvonalainkat 15 kilométer szélességben 2-7 kilométernyire visszavegye.

Továbbra azonban az ellenség minden arra irányuló kísérlete meg hiúsul, hogy a Monte San Gabriele és az attól északkeletre fekvő szakasz ellen intézett hatalmas támadásaival a nagy áldozatokkal kivívott első területnyeréseket hadműveleti sikerre építse ki.

Az Isonzo-menti hadihelyzetet a Vrhnál és Bainsizzánál folyt események egyáltalában nem befolyásolták. A Monte San Gabriele-ért folyt viaskodást különösen akkor fogják állandóan emlegetni, ha szívós dicsőséges védelmi harcok kiemelkedő példájáról lesz szó. Az olaszoknak a XI. Isonzo csatában harcra vetett haderege 48 hadosztály alig ugyanannyi kilométerre elosztva a világháború minden támadó csatájának hadtömege között ritkítja párját. Az olaszok veszteségei megfelelnek a hadviselés ilyen módjának, beleszámítva a 20.000 hadifoglyot a leg szigorubb becslés szerint 230.000 embert tesznek ki, tehát majdnem egy negyed milliót.

Boroevics vezérezredes hadcsaportja a minapi sikerekből azt a szilárd bizalmat merítheti, hogy győzelmés ellenállásán az országgrablásért hadat viselő ellenség minden támadása továbbra is meg fog történni.

Magyar-osztrák csapatok Albániában.

Délkeleti harotér. Budapest, szeptember 11. (Hivatalos.) Az ellenség tegnap délután a Pogradacól keletre fekvő hegyi állásaink ellen támadásra indult. Mindenütt visszavertük. Két helyen a magyar-osztrák csapatok lendületes ellentámadásaival.

A Beráttól délre fekvő területen biztosító csapataink élénk harcok közben visszaverték ellenséges portyázó osztagokat.

Egy olasz hajóraj a Vojusa területtől északra fekvő vidéken lőtte a régi, történelmi emlékekben gazdag pójai kolostort, amelyre repülői egyidőben bombákat dobtak le. Ezek több lakost megöltek.

A vezérkar főnöke.

IRODALOM

Gineverné Györy Ilonától. az Angliában élő — a háború óta internált — kitűnő magyar íródnél "Angolok" címmel egy figyelemreméltó könyv jelent meg. Az íródné ebben a könyvében az angol társadalomról ad híradást és salemesen megrajzolt képeket, úgy, ahogy ő ezek a háború előtt látta, érte, élte. A háború előtt készült ez a könyv és a háború kitörése késleltette a megjelenését mindaddig, amikor a világ-felforgató események páratlanul érdekessé

tövé heritették azt a szemképrázta ó ellen-tétet, mely a háború előtt, puritán, nemzeti erkölcsök mesébe burkolt angol társadalmat — a erről ad megkapó képeket íródné — a mai, minden emberiségéből kivetkőzött Angliától ég és föld messzeségébe távolítja. Ez a távlat — szinte századok távlat — érdekessége, benne ennek a könyvnek, amely még azt is példászza, hogy mi magyarok milyen megértéssel tudtuk lenni minden iránt, ami jó és szép abban a népben, mely min ket el akar puritán a föld színéről. Az ismételt kiadott könyv 5 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

UKANIA
mozgó-
színház

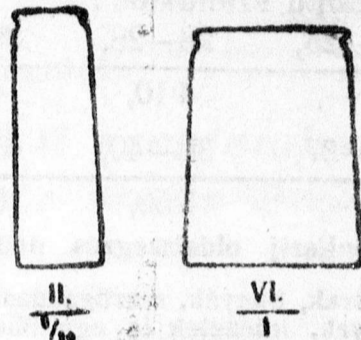
Szardán

A szerelen szava
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor,
hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények

leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel . . .	6.-
Mély és lapos tányér finom porcellán . . .	70.-
Csemegés kis . . .	40.-
Tésztástál 6 személyre . . .	8.-
Sültéstál 6 személyre . . .	8.-
Főzelékstál 6 személyre . . .	8.-
Salátástál 6 személyre . . .	8.-
Levesfazék 6 személyre . . .	4.-
Mártásos esze 6 szem. . .	1.-
Sótartó fogvájós 6 szem. . .	1-20
Vizes kancsó 6 személyre . . .	8.-
Vizeskészlet színes finom festéssel . . .	4.-
Borokészlet színes . . .	4.-
Söröskészlet színes . . .	4.-
Liköröskészlet színes . . .	4.-
Befőtteskészlet kristály fehér . . .	4.-
Majolika cukortartó díszes . . .	4.-
Majolika vizeskancsó színes . . .	4.-
Feketés gyermek készlet . . .	8.-
Kávés gyermek készlet . . .	8.-
Majolika állvány színes . . .	6.-
Teáskészlet színes aranyozással . . .	10.-
Kávészakészlet színes aranyozással . . .	10.-
Feketés készlet színes aranyozással . . .	12.-
Mosdókészlet színes rococo . . .	12.-
Majolika fali sótartó színes . . .	8.-
Majolika fűszertartó nagy . . .	3.-
Majolika fűszertartó kicsi . . .	1.-
Porcellán fehér teáskanna . . .	2.-
Porcellán fehér kávéskanna . . .	2.-
Porcellán fehér teáscsésze . . .	80.-
Porcellán fehér kávéscsésze . . .	80.-
Porcellán fehér gyümölcstányér . . .	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással . . .	50.-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpák. Tükrök. Képektervezés. Ablak üvegezés.

Áraink viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: Felsőszervező:
Dr. KRÖGER ALADÁR Dr. PAPP KÁROLY

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

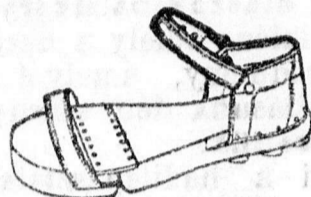
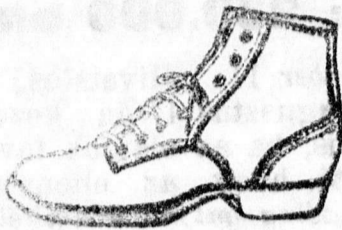
Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borjú bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lóbox-estehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4-—,	4-10,	4-40,	4-90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5-—,	5-50,	6-—,	6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

IZSÁK LIDIA

Előrendelések
 szőszalon

NAGYVÁRAD,
 Nagy Sándor-u. 1.
 Park-szálloda épületében.
 Interurbán telefon:
 11-53 szám.

A Szépliget-színház
 művésznőinek egy-
 dülű műsorát látja.
 Tisztításokat és átala-
 kításokat vállalunk.
 Fizők mérését után a
 legelővidebb idő alatt
 elkészítetnek.

**Betűszedő tanulóknak
 fiu és berakó tanuló-
 nak leány fizetéssel
 felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
 párok, ellenőrző kasszák és
 gramofonok szakszerű javítása
 és állandó jókarban tartása.
 Bronzműves, lakatos és mű-
 szerész munkák elfogadtatnak.

TÜZIFÉ

Waggon tételben, méter
 számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNEL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
 Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
 Telefonszám 14-55.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
 már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
 csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
 telepen és az összes szobákban. Nagyszobás nyári uszoda 26°C folyton befolyó
 forrásvízzel, uszátanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Eladó

Kedvező fizetési feltételek mellett
 a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
 a Szent János-utca 30. számú,
 a Széles-utca 1. számú, mely
 közvetlen a 3. vashíd szomszéd-
 ságában van, valamint a Vízve-
 zeték utca 54. számú ház. Érte-
 kezhetni lehet a Nagyvárad
 Kereskedelmi és Forgalmibank-
 nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Erzsébetligeten lévő 4 uj föld-
 szintes házban egy és kétszobás
 lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
 házmesternél, vagy INCZE irodában
 Bémer-tér 3. sz. alatt.

**Vízvezeték-utcán szép kilátással
 egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.